

RICHTLIJNEN TEN BEHOEVE VAN HET
MILIEUEFFECTRAPPORT VOOR DE
TRACÉWIJZIGING VAN DE PRIMAIRE
WATERKERING TE HOEK VAN HOLLAND

zoals vastgesteld door
Gedeputeerde Staten
van de Provincie Zuid-Holland,
op 1 september 2000

INHOUD

1.	INLEIDING	3
2.	PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING.....	4
2.1	Probleemstelling	4
2.2	Doelen.....	4
2.3	Besluitvorming	4
3.	BESCHRIJVING EN WAARDERING VAN HET PLAN- EN STUDIEGEBIED	5
3.1	Algemeen.....	5
3.2	Landschap.....	5
3.3	Abiotische aspecten.....	5
3.4	Natuur en milieu	5
3.5	Cultureel erfgoed	6
4.	VISIE, VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	7
4.1	Visie	7
4.2	Voorgenomen activiteit en alternatieven	7
4.2.1	Uit te werken alternatieven.....	7
4.2.2	Nulalternatief.....	7
4.2.3	Nulplusalternatief	8
4.2.4	Meest milieuvriendelijk alternatief (mma).....	8
4.2.5	Varianten	8
5.	GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	9
5.1	Algemeen	9
5.2	Landschap.....	10
5.3	Natuur en milieu	10
5.4	Cultureel erfgoed	10
5.5	Externe veiligheid	11
5.6	Leefbaarheid	11
6.	VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN	12
7.	LEEMTEN IN INFORMATIE.....	13
8.	EVALUATIEPROGRAMMA	14
9.	VORM EN PRESENTATIE.....	15
10.	SAMENVATTING VAN HET MER	16
	BIJLAGE	17

1. INLEIDING

Het hoogheemraadschap van Delfland en de gemeente Rotterdam zijn voornemens om het huidige tracé van de primaire waterkering in Hoek van Holland te wijzigen. Deze activiteit wordt uitgevoerd om zo de geplande permanente bebouwing in de Van Dixhoorndriehoek en naaste omgeving binnendijks te laten liggen. Hiermee wordt die bebouwing de vereiste veiligheid tegen de zee verleend. Gezien de sterke koppeling van dit project met het toekomstige plan Waterwegcentrum is ervoor gekozen om de gemeente Rotterdam als coördinerend initiatiefnemer te laten optreden. Bevoegd gezag is de provincie Zuid-Holland.

Het wijzigen van het tracé van een primaire waterkering is m.e.r.-plichtig omdat ze valt onder categorie 12.1 van het Besluit milieueffectrapportage 1994. Dat wil zeggen dat voor het goedkeuren van het plan ex artikel 7 van de Wet op de waterkering een Milieueffectrapport (MER) opgesteld moet worden.

In het scopingoverleg tussen de initiatiefnemer en het bevoegd gezag, conform het MER op maat beleid van provincie Zuid-Holland, is bepaald dat het MER in ieder geval informatie moet bieden over:

- de milieueffecten van de verschillende oplossingen voor de waterkering gegeven de huidige situatie, de autonome ontwikkelingen en het plan Waterwegcentrum;
- de effecten op de bestaande en potentiële natuur van het duingebied (dynamiek).

De startnotitie heeft van 1 mei 2000 tot en met 13 juni 2000 ter inzage gelegen. Behalve het advies van de commissie voor de milieueffectrapportage van 27 juni 2000 zijn er nog zeven reacties binnen de inspraaktermijn ontvangen. Eén reactie is na 13 juni 2000 binnengekomen.

2. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

2.1 Probleemstelling

De huidige waterkering voldoet aan de veiligheidseisen. De realisering van het plan Waterwegcentrum, uitgaande van de huidige ligging van de primaire waterkering, heeft echter tot gevolg dat het grootste deel van het plangebied en daarmee een deel van de geplande permanente bebouwing, buitendijks komt te liggen. Dit gebied is dan onvoldoende beschermd tegen overstroming.

2.2 Doelen

- A. Het doel van de initiatiefnemer is de realisatie van het plan Waterwegcentrum. De realisatie van het plan bestaat uit een aantal activiteiten, waarvan er een tweetal m.e.r.-plichtig zijn. Deze twee activiteiten zijn de doortrekking van de spoorlijn en de wijziging van het tracé van de primaire waterkering.
- B. Het doel van de hier onderhavige m.e.r.-plichtige activiteit is de realisering van een waterkering die het plan Waterwegcentrum, met haar woningbouw en recreatievoorzieningen, voldoende bescherming tegen overstroming moet geven.
- C. Het doel van de m.e.r.-plichtige activiteit moet zodanig worden beschreven, dat het kan dienen voor de afbakening van te beschrijven alternatieven. Met het oog op het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming moet aangegeven worden welke ruimte het gestelde doel laat voor het ontwikkelen van alternatieven die gunstig zijn voor het milieu.

2.3 Besluitvorming

- A. Kort moet worden aangegeven welke randvoorwaarden en uitgangspunten (ruimtelijke beperkingen, milieubeleid, grenswaarden, emissies e.d.) gelden bij dit m.e.r.-plichtige voornemen. Hierbij dient te worden verwezen naar de beleidsnota's, (ontwerp-)plannen en wetten, waarin deze zijn of worden vastgelegd.
- B. Aangegeven moet worden of er in (de omgeving van) het studiegebied gebieden liggen, die op grond van milieu en cultuurhistorische aspecten een speciale status in het beleid hebben of krijgen (bijvoorbeeld beschermd- en Staatsnatuurmonument Kapittelduinen, verdedigingswerken van de Atlantikwall). De consequenties hiervan voor de ontwikkeling van alternatieven moeten eveneens worden aangegeven.
- C. Ook dient er rekening gehouden te worden met de besluitvorming van de doortrekking van de spoorlijn. De realisatie van de primaire waterkering en de doortrekking van de spoorlijn zijn plaatselijk onlosmakelijk met elkaar verbonden. Varianten 1.2 en 4 uit de startnotitie kunnen alleen worden beschreven in samenhang met de doortrekking van de spoorlijn. Het MER voor de primaire waterkering dient rekening te houden met alle (te onderzoeken) alternatieven en varianten voor de spoorlijn.
- D. Het MER dient aan te geven dat het is opgesteld voor het plan voor tracéwijziging van de primaire waterkering als m.e.r.-plichtig besluit door het hoogheemraadschap van Delfland. Gedeputeerde Staten zijn ingevolge artikel 7 van de Wet op de waterkering belast met de goedkeuring van het plan.

3. BESCHRIJVING EN WAARDERING VAN HET PLAN- EN STUDIEGEBIED

3.1 Algemeen

- A. De omvang van het studiegebied wordt bepaald door de te verwachte reikwijdte van de effecten en de wisselwerking met de omgeving. Per milieuaspect kan de omvang van het studiegebied verschillen. Voorzover in het gebied bepaalde autonome ontwikkelingen optreden, of binnen afzienbare termijn veranderingen kunnen worden voorzien onder invloed van vastgesteld beleid, dient dit bij de beschrijving van de bestaande milieu-toestand te worden betrokken.
- B. In het MER dienen onder andere de aspecten landschap, natuur en cultuurhistorie (LNC) te worden beschreven. Tevens dient na de inventarisatie waardetoekenning en prioritering plaats te vinden. Het is voor de effectbeoordeling en de vergelijking van de alternatieven aan te bevelen de bestaande LNC-waarden duidelijk op kaart aan te geven, omdat dan zichtbaar wordt of en hoe deze waarden in het m.e.r.-plichtige plan een rol blijven spelen.

3.2 Landschap

De beschrijving in het MER dient te bestaan uit:

- een korte toelichting op de recente ontstaansgeschiedenis van het gebied, met name voor de van Dixhoorndriehoek;
- een beschrijving van de verschillende functies en voorzieningen in het plangebied en het huidige gebruik hiervan (recreatie);
- een goede weergave (fotomateriaal en kaarten) van de visueel-ruimtelijke kenmerken (met name over de ruimtelijke structuur en de hoogteligging), omdat deze gegevens nodig zijn bij de beoordeling van de effecten van de alternatieven en varianten van de waterkering.

3.3 Abiotische aspecten

Beschrijf de samenstelling van de bodem en de aanwezigheid en samenstelling van het grondwater in het gebied.

3.4 Natuur en milieu

- A. Beschrijf de huidige natuur en milieu in het studiegebied en de ontwikkeling daarin sedert de aanleg van de Van Dixhoorndriehoek. Met name veranderingen in de mate van dynamiek in het duingebied zijn daarbij van belang. Ga daarbij in op de samenhang tussen enerzijds de plaatselijke flora, fauna en leefgemeenschappen in het gebied, en anderzijds de abiotische sleutelfactoren (bijvoorbeeld de 'zilte lucht'-omstandigheden en de grondwaterhuishouding), het gevoerde beheer en de effecten van het terreinbezoek. Ga speciaal in op de voor het gebied karakteristieke soorten, en tevens op zeldzame en kwetsbare soorten in het gebied. Betrek daarbij de eventuele beschermingsstatus van de hier voorkomende planten en dieren (Rode lijstsoorten, Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten, etcetera).

- B. Mede gezien de geografische ligging dient verder te worden ingegaan op het mogelijke belang van het studiegebied als tijdelijk rust- en fourageergebied voor doortrekkende vogels.
- C. Aandacht dient tevens te worden besteed aan de betekenis van de in het gebied voorkomende bunkers voor planten en dieren, waarbij met name kan worden gedacht aan het gebruik door vleermuizen (kraamkamer, overwinteringsplaats).

3.5 Cultureel erfgoed

- A. Beschrijf de (mogelijk) aanwezige restanten van de voormalige verdedigingswerken in het plangebied en geef aan wat de cultuurhistorische waarde ervan is. Geef van de elementen die in de verschillende alternatieven van het tracé van de waterkering liggen aan welke positie ze binnen een complex innamen.
- B. Geef ook aan welke omgevingskenmerken horende bij de objecten (zichtlijnen) nog aanwezig zijn.

4. VISIE, VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Visie

- A. Aanbeveling verdient het om een visie te ontwikkelen waarbij de bestaande toestand en de autonome ontwikkeling worden geconfronteerd met de problematiek en aandachtspunten zoals die in hoofdstuk 2 geformuleerd zijn. Vervolgens kunnen de 5 deeltrajecten uit de startnotitie voor de wijziging van de waterkering beoordeeld worden op hun probleemoplossend vermogen en op de mate waarin ze aan de 'visie' voldoen.
- B. Het verdient aanbeveling in het MER nader uit te werken en aan te geven hoe de visie bepalend is geweest voor de ontwikkeling van het voorkeursalternatief.

4.2 Voorgenomen activiteit en alternatieven

De voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten worden beschreven voorzover deze gevolgen hebben voor het milieu.

4.2.1 Uit te werken alternatieven

- A. Hoofdstuk 4.5 van de startnotitie maakt voldoende duidelijk welke mogelijkheden er zijn om het probleem op te lossen. Ook wordt de inperking van de te onderzoeken tracés voldoende beargumenteerd. Met uitzondering van deeltraject 4.3, waar de keuze wordt gemaakt om de Oude Hoek buitendijks te laten liggen. In het MER moet duidelijk worden gemaakt welke argumenten hiervoor worden gehanteerd.
- B. In de startnotitie wordt aangegeven dat de veiligheid van dijkkringgebied Centraal Holland moet voldoen aan de norm 1/10.000 per jaar. Afhankelijk van de tracékeuze kan er een gebiedje ontstaan met een beperkt oppervlak, dat een aparte dijkkring vormt. In het MER dient te worden aangegeven in hoeverre deze norm voor deze kleine dijkkring van toepassing is.

4.2.2 Nulalternatief

In tegenstelling tot hetgeen in paragraaf 4.1 van de startnotitie staat, kan het plan Waterwegcentrum niet worden meegenomen als autonome ontwikkeling in de zin van artikel 7.10 van de Wet milieubeheer bij de beschrijving van het nulalternatief. Immers, zonder de voorgestelde activiteit, de tracéverlegging, is besluitvorming over het bestemmingsplan niet mogelijk. Bij het beschrijven van het nulalternatief dient daarom uitgegaan te worden van de huidige milieusituatie, inclusief autonome ontwikkeling zonder de realisering van plan Waterwegcentrum.

4.2.3 Nulplusalternatief

Het is van belang dat de effecten van de verschillende alternatieven en varianten op de ruimtelijke ontwikkelingen, zoals ze zich zullen voordoen bij realisering van de waterkering, inzichtelijk gemaakt worden. Daarom dient een referentie beschreven te worden waarin, zoals in paragraaf 4.1 van de startnotitie aangegeven, het Waterwegcentrum zich ontwikkelt zonder verlegging van het tracé van de primaire waterkering.

4.2.4 Meest milieuvriendelijk alternatief (mma)

De alternatieven en varianten die genoemd zijn in paragraaf 4.2.1 en paragraaf 4.2.5 vormen de basis voor het mma. Hierbij dienen de hoogteligging, vormgeving en materiaalgebruik, maar ook de aanlegmethode en uitvoeringsplanning in verband met verstoring, beschouwd te worden.

4.2.5 Varianten

In de startnotitie worden de volgende varianten in beschouwing genomen:

- uitvoering met zand uit de duinomgeving of met uit zee aangevoerd zand, of een mengsel hiervan;
- uitvoering met en zonder bunkers;
- uitvoering als groene dijk, constructie nader te bepalen.

Deeltrajecten 1.2 en 4 kunnen alleen worden beschreven in samenhang met de uitbreiding van de spoorlijn. Waarbij aan de verschillende alternatieven voor de spoorlijn (inclusief nul-alternatief) wordt getoetst.

5. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

5.1 Algemeen

- A. De activiteit heeft effecten op het beschermd- en Staatsnatuurmonument De Kapittelduinen, een kerngebied in de Ecologische Hoofdstructuur, en daarmee een gevoelig gebied zoals aangeduid in het Structuurschema Groene Ruimte. Hier geldt het compensatiebeginsel. Het MER zal moeten beschrijven of de beschouwde tracéalternatieven en varianten, ook na het treffen van mitigerende maatregelen, wezenlijke waarden in dit gebied aantasten. Hierbij moet worden duidelijk gemaakt wat de gevolgen zijn van het al dan niet 'binnendijs' brengen van de Kapittelduinen. Van belang is ook na te gaan of er sprake is van externe werking.
- B. Als er wezenlijke waarden worden aangetast, moet worden aangegeven:
- of er een zwaarwegend maatschappelijk belang is voor het realiseren van de activiteit in of nabij de gevoelige gebieden;
 - of er alternatieve tracés mogelijk zijn waarbij geen wezenlijke waarden worden aangetast. Indien dat het geval is zullen deze tracéalternatieven moeten worden uitgewerkt op hetzelfde detailniveau als de overige alternatieven;
 - welke fysieke compenserende maatregelen bij de alternatieven genomen kunnen worden, indien ook na het treffen van mitigerende maatregelen wezenlijke waarden worden aangetast.
- C. Bij de beschrijving van de milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:
- neem in de effectenbeschrijving zowel de negatieve als positieve milieugevolgen voor de beschreven LNC-elementen op;
 - bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu van de diverse alternatieven en varianten moet, waar nodig, de ernst worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid;
 - zowel de tijdelijke effecten, bijvoorbeeld tijdens of direct volgend op de uitvoering van de werken, als de blijvende effecten dienen beschreven te worden;
 - de manier waarop milieugevolgen zijn bepaald dient inzichtelijk en controleerbaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal.
- D. In het MER dient aangegeven te worden welke milieueffecten in de aanlegfase verwacht worden. Sommige (verstoring door geluid en aanwezigheid van werkers) hebben een tijdelijk karakter. Het werken met zware machines in een gebied kan ook blijvende schade betekenen, waarbij aan bodemverdichting kan worden gedacht. Ook het leggen van pijpen voor de zandaanvoer beschadigt het terrein. In het MER dient inzicht in deze effecten te worden gegeven.

5.2 Landschap

In het MER dient het volgende inzichtelijk te worden gemaakt:

- gevolgen voor de visueel ruimtelijke structuur van het gebied, met name door verandering van terreinhoogten en ruimtegebruik mede in relatie tot de verlenging van de spoorlijn. Deze effecten moeten bij voorkeur duidelijk gemaakt worden met fotomontages en kaartmateriaal;
- gevolgen voor de belevingswaarden en de functies (huidige functies en de nieuw toe te voegen functies van het Waterwegcentrum), eveneens met beeldmateriaal;
- gevolgen voor de huidige functies in verband met de aanleg van de waterkering.

5.3 Natuur en milieu

De volgende aspecten dienen in het MER te worden behandeld:

- A. De gehele grondwaterhuishouding van het duingebied en de gevaren voor verdroging:
 - mate van beïnvloeding (direct en indirect) van grondwaterpeil in de duinen, en de mogelijke gevolgen daarvan voor de flora en fauna, mate van verstuing, karakter en dynamiek van het duingebied;
 - mogelijke consequenties voor het ver- of opdringen van zout water in de ondergrond en de eventuele gevolgen daarvan;
 - gevolgen van het gebruik van (zout)zeezand in de diverse alternatieven/tracédelen voor oppervlakte- en grondwater in het gebied.
- B. Afname dynamiek voorduin:
 - het vastleggen van het voorduin (in positie en hoogte) kan consequenties hebben voor de dynamiek en vitaliteit van het achterliggende duinengebied. Minder verstuing en zoutwaai (salt spray) beïnvloedt de vegetatieontwikkeling.
- C. Effecten voor het kustbeheer op middellange en lange termijn:
 - de huidige veerkracht wordt, afhankelijk van het tracéalternatief, in meer of mindere mate uit het systeem gehaald. Beschrijf daarvan de consequenties voor het handhaven van de kustlijn. Welke marges zijn dan aanwezig ten opzichte van de oorspronkelijke situatie en wat betekent dat voor mogelijke nieuwe beheersmaatregelen?
- D. Effecten hoeveelheid en kwaliteit zeezand:
 - winning is schadelijk voor het zeemilieu: hoe groter de hoeveelheid, des te groter het aangetaste zeebodemareaal. Omgekeerd is de hoeveelheid en de kwaliteit van invloed op de omvang van de milieueffecten op het land, de aanlegfase meegerekend (duur van de operatie).

5.4 Cultureel erfgoed

Het MER dient het volgende aan te geven:

- gevolgen voor de cultuurhistorische waarde van de restanten van de voormalige verdedigingswerken in het gebied waarop de tracéwijziging van invloed is;
- gevolgen voor de belevingswaarde van de restanten van de voormalige verdedigingswerken.

5.5 Externe veiligheid

Het MER dient aandacht te besteden aan:

- gevolgen van verwijdering van de met de gebeurtenissen uit de Tweede Wereldoorlog/Atlantikwall samenhangende, eventueel nog resterende explosieven;
- gevolgen voor de veiligheid ten aanzien van de olie- of gasleiding.

5.6 Leefbaarheid

In het MER dienen de effecten voor de leefbaarheid (uitzicht, stuivend zand, saltspray en recreatie) behandeld te worden.

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN

- A. De milieueffecten van de alternatieven en varianten (dus ook het nulalternatief en het nulplusalternatief) moeten onderling worden vergeleken.
- B. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de alternatieven verschillen. De vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.
- C. Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.
- D. Hoewel dit geen verplicht deel van het MER uitmaakt wordt aanbevolen een indicatie te geven van de kosten van de verschillende alternatieven en varianten.

LEEMTEN IN INFORMATIE

- A. Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieu-informatie.
- B. Beschreven moet worden:
- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
 - in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
 - hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
 - de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland moeten bij het besluit aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat de gemeente Rotterdam en het hoogheemraadschap van Delfland in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geven, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

- A. Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten.
- B. Voor de presentatie wordt verder aanbevolen om:
- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
 - een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen, waarbij met name ten aanzien van de literatuurlijst extra zorgvuldigheid (voldoen aan bibliografische normen) wordt gevraagd;
 - bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het mma en het voorkeursalternatief;
- belangrijke leemten in kennis.

BIJLAGE

SAMENVATTING EN BEANTWOORDING REACTIES OP STARTNOTITIE MER

Tracéwijziging Primaire Waterkering Hoek van Holland

1. Reactie Zuid-Hollands Landschap te Rotterdam

Duinen zijn niet alleen van belang voor recreatie, ze bezitten grote natuurwaarden. Plangebied maakt onderdeel uit van (Provinciale) Ecologische Hoofdstructuur. Natuuraanwijzing heeft hier plaatsgevonden.

Zuid-Hollands Landschap pleit ervoor het behouden en versterken van Natuur- en Landschapswaarden in de doelstelling op te nemen.

Initiatiefnemer is verantwoordelijk voor dat de ingreep wordt gemitigeerd en gecompenseerd. Verzoek om compensatiebeginsel nader uit te werken in het MER.

Verzoek om de gevolgen van de ingreep te vergelijken met een referentiesituatie zonder Waterwegcentrum en zonder Waterkering.

Volgens het Zuid-Hollands Landschap moet minimaal de optimale situatie bevatten voor Natuur en landschap.

2. Reactie Bewonersvereniging 'de Oude Hoek'

Tracéwijziging primaire waterkering onlosmakelijk verbonden met realisatie Waterwegcentrum. Willen benadrukken dat onderliggende bestemmingsplan voor dit centrum in concept voorontwerpfase is.

De Waterwegcentrumplannenmakers helderheid laten verschaffen ten aanzien van de in de startnotie impliciete aannames betreffende:

- financiële haalbaarheid/soliditeit van het Waterwegcentrum;
- consequenties zeehavennorm voor de plannen;
- weging van veiligheid en milieu voor nieuwe locaties;
- de haalbaarheid aanleg spoorlijn.

Een afweging nut en noodzaak bouwvolume en gekozen locatie.

Inventarisatie van de inbreuk die wordt gemaakt op de Ecologische Hoofdstructuur. Wat voor compensatie is hier mogelijk?

Helderheid verschaffen ten aanzien van weloverwogen aanpak.

Nulvariant formuleren die ook daadwerkelijk nulvariant is.

De aantasting van de belevingswaarde van het gebied en woongenot in kaart brengen.

Bij deze reactie zit in een bijlage een bezwaarschrift tegen de van de aanvraag kapvergunning reconstructie Waterwegcentrum-Badweg.

3. Reactie Vereniging onderzoek Flora en Fauna

Vereniging willen erop aandringen gegevens over Rode Lijstsoorten mee te nemen in de verdere procedure. Genoemde gegevens zijn verkrijgbaar bij de PGO's (Particuliere Gegevensbeherende Organisatie).

4. Reactie Coördinatie Commissie Dijkverzwaring Zuid-Holland

Onvoldoende aandacht aan Atlantikwall. Cultuurhistorische elementen moeten behouden worden. Hiervoor in de richtlijnen garantie opnemen. Mede in dit verband dienen belijningen en indien mogelijk, nieuwe tracés met grotere nauwkeurigheid en zorgvuldigheid aangegeven te worden. Landschappelijke potenties Oude Maasdijk zeker stellen. In richtlijnen garanties hiervoor opnemen.

Bijgevoegd bij de reactie een brief van 17 mei 2000 van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg.

5. Reactie Stichting Duinbehoud

In dit geheel heeft de Provincie een dubbelrol, als ondertekenaar convenant en als bevoegd gezag. Vraag is of Provincie hier wel onafhankelijk en onbevooroordeeld genoeg is om te kunnen bepalen welke tracévarianten en effecten onderzocht moeten worden.

Stichting is van mening dat hier sprake is van inpoldering van zeegebied. Hierop is bijvoorbeeld De Wet op Droogmakerijen en Indijkingen van toepassing.

Het betreffende Kust- en Zeegebied maakt deel uit van Nederlandsche Ecologische Hoofdstructuur hetgeen betekent dat plannen getoetst behoren te worden aan het 'nee', tenzij principe uit structuurschema Groene Ruimte.

Nulalternatief moet naar mening van de Stichting uitsluitend de autonome ontwikkeling in beeld brengen dus zonder kering en zonder Waterwegcentrum.

Bij beschrijving van de effecten dient het bouwvolume meegenomen te worden. Uitkomsten MER dat alleen de waterkering op zijn gevolgen heeft getoetst zijn niet serieus te nemen, omdat zij zullen getuigen van weinig realiteitswaarde ten aanzien van de werkelijk optredende gevolgen.

Raadzaam om bij beschrijving van de varianten rekening te houden met een situatie waarin geen sprake is van een doorgetrokken spoorlijn.

Onderzoek naar varianten 1.1 en 1.3 is volgens Duinbehoud overbodig. Houden nauwelijks verband met plan Waterwegcentrum.

Voorstel om compensatieplannen in Milieueffectonderzoek te betrekken.

6. Reactie J. van den Berg

Het MER dient alternatieve bouwlocaties te onderzoeken.

De m.e.r.-procedures van de tracéwijziging van de primaire waterkering en het doortrekken van de spoorlijn dienen beide geheel te worden afgerond voor goedkeuring van het bestemmingsplan Waterweg ten einde onomkeerbare situaties te voorkomen.

Het verwijderen van eventuele explosieven verdient de aandacht.

Naar informatie van de inspreker is de Delflandsedijk niet 7 maar 8 m +NAP.

De aanleg van de lagune kan negatieve effecten hebben voor de (ervaren) veiligheid op de pier.

De waarschijnlijkheid van de realisatie van het Waterweggebouw dient in deze fase betrokken te worden op de haalbaarheid van het hele plan.

De hoogte van de waterstuwing bij sluiting van de Maeslant- en Hartelkering dient onderzocht te worden en betrokken bij de hoogte van de primaire waterkering (Oude Hoek).

Inspreker vraagt aandacht voor de vele honderdduizenden mensen die per jaar het MER-gebied bezoeken.

7. Reactie Commissie voor de milieueffectrapportage

Hoofdpunten van het advies

De gemeente Rotterdam en het hoogheemraadschap van Delfland zijn voornemens om het huidige tracé van de primaire waterkering in Hoek van Holland te wijzigen. Deze activiteit wordt uitgevoerd om zo de geplande permanente bebouwing in de Van Dixhoorndriehoek en naaste omgeving binnendijks te laten liggen.

De Commissie vraagt in haar advies met name aandacht voor de volgende punten.

De koppeling van de m.e.r.-procedures voor de primaire waterkering en de doortrekking van de spoorlijn: de visueel-ruimtelijke relatie tussen de projecten is dusdanig sterk (specifiek voor deeltraject 1.2) dat ze onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Variant 1.2 kan alleen worden beschreven in samenhang met de doortrekking van de spoorlijn.

Formulering probleemstelling en doel

In tegenstelling tot de startnotitie constateert de Commissie dat het doel de realisering van het plan Waterwegcentrum is, waarvan onderdelen, die instrumenten zijn om het plan te realiseren, zoals de verlegging van de primaire waterkering en de doortrekking van de spoorlijn, een m.e.r.-procedure doorlopen. Vanwege het feit dat dit plan het doel is, is een goede beschrijving hiervan noodzakelijk. Het programma voor het gebied (woningbouw, recreatievoorzieningen, wegen en een spoorlijn) zal in belangrijke mate van invloed zijn op de gekozen oplossingen voor de waterkering.

8. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij – Directie Zuidwest

Inspreker vindt dat bij de beschrijving van de uitvoeringsvarianten de mogelijkheid van een dynamisch kustbeheer dient te worden opgenomen. Hij verzoekt in het MER expliciet aandacht te besteden aan een onderzoek naar een alternatief van een primaire waterkering buiten het beschermd- en Staatsnatuurmonument.

Antwoorden:

Ad 1

In paragraaf 2.3, paragraaf 3.2, paragraaf 3.3, paragraaf 5.2.2 en paragraaf 5.2.3 van de richtlijnen is opgenomen dat het MER inzicht dient te verschaffen in de status, de waarde en effecten van de ingreep op natuur en landschap in (de omgeving van) het studiegebied.

In paragraaf 5.2.1 is opgenomen dat het MER moet aangeven hoe invulling wordt gegeven aan het compensatiebeginsel.

In hoofdstuk 6 is aangegeven dat de milieueffecten van de alternatieven ook vergeleken dienen te worden met de situatie zonder realisering plan Waterwegcentrum (nulalternatief).

Natuur en landschap zijn belangrijke, doch niet de enige milieuaspecten van de activiteit. Het mma zal rekening houden met alle milieuaspecten.

Ad 2

De bouwplannen van het plan Waterwegcentrum zijn niet m.e.r.-plichtig. In dit MER hoeft daarom geen verantwoording voor de haalbaarheid ervan of het bouwvolume opgenomen te worden. De realisering van de spoorlijn wordt in een apart MER onderzocht.

In de richtlijnen is opgenomen (paragraaf 5.2.1 en paragraaf 5.2.3) dat het MER informatie moet verschaffen over de effecten van de activiteit op de EHS en de toepassing van het compensatiebeginsel.

In paragraaf 4.2.2 is opgenomen wat in het MER onder nulvariant beschreven dient te worden.

In paragraaf 5.2.2 en paragraaf 5.2.6 is opgenomen dat de effecten van de activiteit op belevingswaarde en woongenot inzichtelijk gemaakt dienen te worden.

Ad 3

In paragraaf 3.3 van de richtlijnen is opgenomen dat het MER dient in te gaan op de Rode Lijstsoorten.

Ad 4

In paragraaf 3.4 en paragraaf 5.2.4 van de richtlijnen is opgenomen dat het MER dient aan te geven wat de waarde van de aanwezige bunkers c.q. bunkercomplexen en hun omgeving is en de gevolgen van de activiteit hierop.

Ad 5

Bij de m.e.r.-procedure is er geen sprake van een dubbelrol van de provincie. Daarbij is bij het bepalen van de tracévarianten en de effecten die onderzocht moeten worden het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage als uitgangspunt gehanteerd.

Het betreffende gebied ligt te hoog om als inpoldering in aanmerking te komen.

In paragraaf 5.2.1 is opgenomen dat het MER moet aangeven hoe invulling wordt gegeven aan de bepalingen in het structuurschema Groene Ruimte, dus ook met het compensatiebeginsel.

In paragraaf 4.2.2 is opgenomen dat in het MER onder nulvariant de autonome ontwikkeling zonder bebouwing beschreven dient te worden.

In paragraaf 5.1 is opgenomen dat het MER een globale beschrijving het plan Waterweg en de milieugevolgen van de realisering ervan dient te geven.

In paragraaf 2.3 is opgenomen dat het MER rekening dient te houden met de besluitvorming met betrekking tot de doortrekking van de spoorlijn.

De in de startnotitie genoemde alternatieven 1.1 en 1.3 zijn wel degelijk mogelijke tracés voor het initiatief.

Ad 6

De bouwplannen en de aanleg van de lagune van het plan Waterwegcentrum zijn niet m.e.r.-plichtig. In dit MER hoeven geen alternatieve bouwlocaties of de effecten van de aanleg van de lagune onderzocht te worden. Deze onderwerpen dienen (eventueel) in de bestemmingsplanprocedure aandacht te krijgen.

In paragraaf 2.3 van de richtlijnen is opgenomen dat het MER rekening dient te houden met de besluitvorming met betrekking tot de doortrekking van de spoorlijn.

In paragraaf 5.2.5 is opgenomen dat het MER aandacht dient te besteden aan explosieven.

Volgens de vigerende legger varieert de hoogte van de Delflandsedijk van 6,20 tot 7,70 m +NAP.

In paragraaf 4.2.1 is opgenomen dat het MER duidelijk moet maken waarom de Oude Hoek voldoende beschermd is.

In paragraaf 5.2.2 is opgenomen dat het MER de gevolgen van de aanleg van de waterkering voor de huidige functies inzichtelijk moet maken.

Ad 7

Het advies van de Commissie is het uitgangspunt geweest voor de richtlijnen. Het advies is aangevuld met de bepaling dat een vergelijking van de alternatieven en varianten met de referentiesituatie die aangegeven is in de startnotitie ook in het MER dient te worden opgenomen.

Ad 8

Deze reactie is na verstrijken van de inspraaktermijn binnengekomen en is dan ook niet betrokken bij het toetsingsadvies van de Commissie voor de milieueffectrapportage.

In paragraaf 5.3B is opgenomen dat de dynamiek in de duinen een aspect is dat in het MER behandeld dient te worden. De mogelijkheid voor een dynamisch kustbeheer wordt daardoor bij het vergelijken van de verschillende alternatieven betrokken.

Ten tijde van het vaststellen van de richtlijnen was nog niet bekend in hoeverre een tracé buiten het beschermd- en Staatsnatuurmonument een 'redelijk' alternatief is. In paragraaf 5.1B is opgenomen dat indien er wezenlijke waarden worden aangetast in het beschermd- en Staatsnatuurmonument Kapittelduinen er moet worden aangegeven of er alternatieve tracés mogelijk zijn. Deze richtlijn houdt in dat bij aantasting van wezenlijke waarden een tracé buiten Kapittelduinen onderzocht wordt of dat aangegeven wordt waarom het geen alternatief is dat redelijkerwijs in beschouwing dient te worden genomen.